

POLITIKA OTVORENE ZNANOSTI

VELEUČILIŠTA U RIJECI

Sadržaj

I. UVOD	1
II. TEMELJNI POJMOVI	2
III. OPĆE ODREDBE	5
IV. TEMELJNA NAČELA I CILJEVI OTVORENE ZNANOSTI.....	6
V. ODGOVORNOSTI I DUŽNOSTI VEZANO UZ PRIMJENU OTVORENE ZNANOSTI NA VELEUČILIŠTU U RIJECI.....	8
VI. OTVOREN PRISTUP PUBLIKACIJAMA.....	11
VII. ISTRAŽIVAČKI I STRUČNI PODACI.....	12
VIII. ISTRAŽIVAČKI SOFTVER I ISTRAŽIVAČKI KÔD	12
IX. OTVORENI OBRAZOVNI SADRŽAJI.....	13
X. ULOGE I ODGOVORNOSTI	13
XI. POVEZANOST SA STRATEGIJOM RAZVOJA VELEUČILIŠTA U RIJECI.....	14
XII. PRAĆENJE PROVEDBE	14
XIII. ZAVRŠNE ODREDBE.....	14
IZVORI	15

I. UVOD

Otvorena znanost i otvoreno obrazovanje predstavljaju suvremeni pristup razvoju visokog obrazovanja, znanstvenog i stručnog rada, utemeljen na transparentnosti, dostupnosti znanja i društvenoj odgovornosti.

Kao javna visokoškolska ustanova usmjerena na primijenjena znanja, stručnu praksu i suradnju s gospodarstvom i lokalnom zajednicom, Veleučilište u Rijeci prepoznaje otvorenost znanja kao važan preduvjet kvalitete obrazovanja, inovacija i održivog razvoja. Veleučilište u Rijeci svoje djelovanje temelji na vrijednostima transparentnosti i otvorenosti, odgovornosti, uključenosti te povezanosti, a otvorenu znanost vidi kao alat za unapređenje kvalitete i vidljivosti znanstvo-istraživačkog rada, jačanje transparentnosti u radu i poticanje društvene odgovornosti.

Pri definiranju Politike otvorene znanosti Veleučilište u Rijeci polazi od Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/2022)¹, Zakona o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15, 69/22)², Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 111/21)³, Hrvatske deklaracije o otvorenom pristupu (2012.), Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. (NN 13/2021)⁴, te od Hrvatskog plana za otvorenu znanost (2025.)⁵, kao i od međunarodnih i europskih preporuka, smjernica i politika poput UNESCO-ove Preporuke za otvorenu znanost (2021.), Strategije za istraživanje i inovacije 2020. – 2024.: Politika otvorene znanosti EU, Preporuke komisije EU o pristupu znanstvenim informacijama i njihovu čuvanju (2018.), Zaključak Vijeća EU o visokokvalitetnom, transparentnom, otvorenom, pouzdanom i jednakopravnom znanstvenom izdavaštvu (2023.) i Zaključak Vijeća EU o procjeni istraživanja i implementaciji otvorene znanosti (2022.).

Sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama (2022.) cilj Vlade Republike Hrvatske je osigurati da sve istraživačke organizacije i institucije koje financiraju istraživanja provode politiku otvorenog stavljanja na raspolaganje istraživačkih podataka financiranih javnim sredstvima, u skladu s načelom zadane otvorenosti. Ti podaci trebaju biti pronalazivi, dostupni, interoperabilni i ponovno uporabljivi (FAIR), uvažavajući pravila o privatnosti, zaštiti osobnih podataka, povjerljivosti, pitanja nacionalne sigurnosti te legitimnih komercijalnih interesa poput poslovnih tajni i prava intelektualnog vlasništva trećih strana, u skladu s načelom „otvoreni koliko je to moguće, zatvoreni koliko je to potrebno.

¹ Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, 2022.,

URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_10_119_1834.html

² Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama, 2022.,

URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_06_69_1025.html

³ Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, 2021.,

URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_111_1941.html

⁴ Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine,

URL: <https://hrvatska2030.hr/wp-content/uploads/2021/02/Nacionalna-razvojna-strategija-RH-do-2030.-godine.pdf>

⁵ Hrvatski plan za otvorenu znanost, 2025.,

URL: <https://mzom.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Znanost/Otvorena-znanost/Hrvatski-plan-za-otvorenu-znanost-svibanj-2025-MZOM.pdf>

Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (2022.) ističe otvorenu znanost, javnu dostupnost rezultata znanstvenih istraživanja, otvorenost visokih učilišta prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici kao temelj znanstvene djelatnosti te visokog obrazovanja.

Otvorena znanost omogućuje brži i širi prijenos znanja, povećava provjerljivost istraživanja i osigurava veću društvenu i ekonomsku korist od znanstvenih rezultata. Time pridonosi unapređenju nacionalnoga istraživačkog prostora, kvalitete i učinkovitosti istraživačkog sustava te bržem i značajnijem napretku društva. Ujedno propisuje i obvezu objave ocjenskih radova u repozitoriju visokog učilišta, odnosno u nacionalnim repozitorijima.

Ovom Politikom Veleučilište uspostavlja institucionalni okvir za poticanje otvorenog pristupa znanstvenim, stručnim i obrazovnim rezultatima rada, uz uvažavanje zakonskih, etičkih i profesionalnih standarda te realnih institucionalnih kapaciteta. Cilj Politike otvorene znanosti jest rezultate znanstveno-istraživačkog rada učiniti otvoreno dostupnim, pristupačnim i ponovno upotrebljivim, povećati znanstvenu suradnju i razmjenu informacija za dobrobit znanosti i društva te usmjeriti procese stvaranja znanja i izvan tradicionalne znanstvene zajednice.

Politika je usmjerena na jačanje kulture dijeljenja znanja, unapređenje kvalitete nastave i znanstvenog i stručnog rada te povećanje vidljivosti i društvenog utjecaja Veleučilišta u Rijeci.

II. TEMELJNI POJMOVI

Creative Commons (CC) licencije predstavljaju sustav dozvola koje, sukladno pravilima o otvorenom pristupu, omogućuju autorima, ili drugim nositeljima prava, zadržavanje autorskih i srodnih prava, a drugima dopuštaju umnažanje, distribuciju i korištenje djela nositelja tih prava na druge načine, sve po definiranim uvjetima koji ovise o vrsti licencije koju autori, odnosno davatelji licencije odaberu. **CC BY** je najslobodnija licencija koja omogućuje distribuciju, obradu, prilagodbu i nadogradnju rada autora, čak i u komercijalne svrhe, sve dok se priznaje (citira) njihova originalna tvorevina. To je suradnički usmjeren način licenciranja koji se preporuča za najveću moguću upotrebu (diseminaciju) licenciranog materijala. **CC0** je licencija koja dopušta javnu upotrebu tvorevine, odnosno prepuštanje autorskih prava javnoj upotrebi u cijelome svijetu. Korisnici na taj način mogu distribuirati, obraditi, prilagoditi i nadograditi rad autora u bilo kojem formatu ili u bilo kojem mediju, bez ikakvih posebnih uvjeta.

FAIR načela – (eng. *Findable, Accessible, Interoperable, Reusable*) smjernice čija je svrha učiniti podatke vidljivima, dostupnima, interoperabilnim te ponovno upotrebljivima, a namijenjene su istraživačima, knjižničarima i izdavačima te svima koji se bave proizvodnjom i organizacijom podataka.

Građanska znanost (engl. *citizen science*) obuhvaća sve aktivnosti koje uključuju javnost u znanstveno istraživanje te ima potencijal spojiti znanost, donositelje politika i društvo u cjelini (prema definiciji *European Citizen Science Platform*⁶). Građanska znanost nije samo način uključivanja javnosti, već i pristup znanstvenom radu koji se može primijeniti kao dio širih znanstvenih aktivnosti. To je znanstvena aktivnost u kojoj građani (tj. oni koji nisu profesionalni

⁶ Hrvatski plan za otvorenu znanost, 2025.,

URL: <https://mzom.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Znanost/Otvorena-znanost/Hrvatski-plan-za-otvorenu-znanost-svibanj-2025-MZOM.pdf>

znanstvenici), u sklopu znanstvenog projekta, dobrovoljno sudjeluju u prikupljanju podataka, njihovoj analizi i diseminaciji ili kroz (su)financiranje znanstvenih aktivnosti.⁷

Istraživačke infrastrukture su sustavi, postrojenja, uređaji i resursi, uključujući informacije i podatke (i njihove zbirke) potrebne za provedbu znanstveno-istraživačkog rada i pospješivanje inovacija. U istraživačke infrastrukture ubrajamo i različite usluge te društvene i komunikacijske mreže, potrebne istraživačima u procesu istraživanja i komuniciranja rezultata. **Otvorena infrastruktura** je infrastruktura koja podržava provođenje otvorene znanosti, uključujući prikupljanje i obradu FAIR podataka, a obvezno je karakteriziraju transparentnost pravila i uvjeta upotrebe te mogućnost pristupa i upotrebe prema tako objavljenim pravilima, održivost i stabilnost rada, interoperabilnost s drugim infrastrukturama, sustavima i alatima, kao i uključenost svih dionika, posebno istraživača, u upravljanje infrastrukturom.

Istraživački podaci su svi prikupljeni, zabilježeni ili podaci generirani u svrhu analize kako bi se došlo do novih, originalnih rezultata istraživanja. Uključuju statistike, laboratorijske bilježnice, rezultate eksperimenata, anketa, mjerenja i terenskih opažanja, snimke intervjua i druge vrste snimki i slika te ostalu digitalnu ili materijalnu građu nastalu ili prikupljenu tijekom znanstvenih istraživanja. Pojam obuhvaća i metapodatke, specifikacije i ostale popratne digitalne objekte.⁸ Dijeljenjem istraživačkih podataka doprinosi se ponovljivosti istraživanja (engl. *reproducibility*) i transparentnosti znanstvenih istraživanja, povećava se utjecaj znanstveno-istraživačkoga rada i citiranost, potiče napredak u znanosti, te doprinosi bržoj primjeni znanosti u gospodarstvu te razvoju društva u cjelini.⁹

Istraživački softver uključuje datoteke s izvornim kôdom, algoritme, skripte, računalne postupke i izvršne datoteke stvorene tijekom istraživačkoga procesa ili u istraživačke svrhe. Softverske komponente (npr. operativni sustavi, paketi ili skripte) koje se koriste u istraživanjima, ali nisu stvorene tijekom istraživanja ili u jasne istraživačke svrhe, ne bi se trebale smatrati istraživačkim softverom, već softverom korištenim u istraživanju.

Metapodaci predstavljaju opis materijala koji se pohranjuje u repozitorij (podaci o podacima).

Otvorena znanost (engl. *Open Science* - OS) je skup načela i praksi kojima je cilj učiniti znanstvena istraživanja iz svih područja i na svim jezicima dostupnima, ponovno upotrebljivima i djeljivima svima za dobrobit znanstvenika i društva u cjelini. Ona osigurava dostupnost i ponovnu provjeru znanstvenih rezultata, ali i uključivost, pravednost i održivost u stvaranju i dijeljenju znanja. Otvorena znanost predstavlja otvaranje cjelokupnoga istraživačkog procesa, odnosno provođenje znanosti i razmjenu informacija na otvoren i suradnički način, kojim se omogućuje sudjelovanje i korištenje svih rezultata istraživačkih aktivnosti na transparentan način.

Otvorena znanost potiče otvoreni pristup publikacijama i istraživačkim protokolima i podacima, ali i otvoreni proces stvaranja znanja, znanstvene komunikacije, popularizacije znanosti, otvoreni dijalog, transparentan recenzijski postupak i otvorenu evaluaciju, otvorene formate, podatke i alate, otvorene standarde, otvorenu znanstvenu infrastrukturu i otvorene softverske kôdove, otvoreno obrazovanje te građansku znanost.

Otvorene inovacije (engl. *open innovations*) uključuju suradnju između dionika u akademskoj

⁷ Politika otvorene znanosti Sveučilišta u Rijeci, 2025.,

URL: https://uniri.hr/wp-content/uploads/2025/02/Politika-otvorene-znanosti_UNIRI_revizija-2025.pdf

⁸ Hrvatski plan za otvorenu znanost, 2025.,

URL: <https://mzom.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Znanost/Otvorena-znanost/Hrvatski-plan-za-otvorenu-znanost-svibanj-2025-MZOM.pdf>

⁹ <https://50.srce.hr/assets/pdf/istrazivacki-podaci-prirucnik.pdf>

zajednici, industriji i cijelom vrijednosnom lancu određenog sektora u sklopu procesa istraživanja, razvoja i komercijalizacije. One se temelje na vlastitom (internom) i vanjskom znanju i povezanim tehnologijama svih uključenih dionika s ciljem stvaranja novih licencijskih, *spin-out* tvrtki i novih tržišnih potencijala. Suradnju uključenih dionika karakterizira otvorenost za dijeljenje ideja, znanja i resursa između istraživača različitih područja znanosti i stručnosti kako bi se potaknula kreativnost i inovativnost.

Otvorene istraživačke informacije (ponekad se nazivaju metapodaci) su informacije sa slobodnim pristupom i bez ograničenja ponovne upotrebe, a koje se odnose na provođenje i komunikaciju istraživanja.¹⁰ Istraživačke informacije se nalaze u sustavima poput bibliografskih baza podataka, softverskih arhiva, spremišta podataka i istraživačkih informacijskih sustav. Otvorene istraživačke informacije slijede FAIR načela (engl. *Findable, Accessible, Interoperable, Reusable*).

Otvoreni obrazovni sadržaji (engl. *Open Educational Resources*) uključuju sadržaje, alate i postupke za učenje, poučavanje i istraživanje koji se mogu u cijelosti koristiti, dijeliti i prerađivati u mrežnoj okolini bez pravnih, tehničkih i financijskih zapreka. U pravilu, dopuštenje za dijeljenje, korištenje i prerađivanje se daje korištenjem otvorenih licencijskih (poput CC licencijskih).

Otvoreni pristup (engl. *Open Access - OA*) je slobodan, besplatan i neometan mrežni pristup digitalnim znanstvenim informacijama¹¹ koji omogućava čitanje, pohranjivanje, distribuciju, pretraživanje, dohvaćanje, indeksiranje i/ili drugo zakonito korištenje. „Slobodan“ u ovom smislu znači trajno slobodan od bilo kakvih ograničenja i postavljanja uvjeta za pristup i korištenje.

Otvoreno obrazovanje (engl. *open education*) je način provođenja obrazovanja koji, uklanjanjem ograničenja u pristupu ili načinu korištenja, učestalo uz pomoć digitalnih tehnologija, omogućuje da što više obrazovnih izvora i materijala bude dostupno i prilagodljivo svima. Ono potiče pristupačnost i ravnopravnost u formalnom i neformalnom obrazovanju, dopuštajući studentima i drugim korisnicima pristup visokokvalitetnim obrazovnim resursima bez obzira na njihovu lokaciju ili iskustvo. Otvoreno obrazovanje promiče i suradnju i inovacije, jer omogućuje nastavnicima, studentima i drugim korisnicima podjelu resursa i suradnju na projektima. Prakse otvorenog obrazovanja (engl. *open educational practices – OEP*) su u tom okviru prakse suradnje koje se temelje na izradi, korištenju i doradi otvorenih obrazovnih sadržaja. One uključuju i pedagoške metode koje koriste tehnologiju i društvene mreže kako bi se potaknula suradnja, vršnjačko učenje, stvaranje znanja i osnaživanje studenata.¹²

Publikacija, u kontekstu otvorene znanosti, podrazumijeva monografije, zbornike radova, znanstvene časopise, kao i sve vrste znanstvenih, stručnih i znanstveno-popularnih radova objavljenih u časopisima, zbornicima, monografijama, na mrežnim platformama za objavljivanje ili objavljene na neki drugi način.¹³

¹⁰ Navedeno uključuje i: 1) bibliografske metapodatke (naslovi, sažeci, reference, podaci o autorima, podaci o pripadnosti, podaci o mjestima objavljivanja i sl.), 2) metapodatke o istraživačkom softveru, podacima, uzorcima i instrumentima, 3) informacije o financiranju i bespovratnim sredstvima te 4) informacije o organizacijama i suradnicima u istraživanju. (Politika otvorene znanosti Sveučilišta u Rijeci, 2025., https://uniri.hr/wp-content/uploads/2025/02/Politika-otvorene-znanosti_UNIRI_revizija-2025.pdf)

¹¹ Pod znanstvenim i obrazovnim informacijama i sadržajima podrazumijevaju se svi plodovi istraživačkog, razvojnog, stručnog i obrazovnog rada (Deklaracija o otvorenom pristupu, 2012., https://50.srce.hr/assets/images/hrvatska_deklaracija_o_otvorenom_pristupu.pdf)

¹² Politika otvorene znanosti Sveučilišta u Rijeci, 2025.,

URL: https://uniri.hr/wp-content/uploads/2025/02/Politika-otvorene-znanosti_UNIRI_revizija-2025.pdf

¹³ Hrvatski plan za otvorenu znanost, 2025.

Repozitorij su digitalni informacijski sustavi koji prihvaćaju, pohranjuju, dugoročno čuvaju i omogućuju pristup digitalnim sadržajima.¹⁴ Digitalni repozitorij je zbirka koja trajno pohranjuje rezultate znanstveno-istraživačkog, intelektualnog i kreativnog rada određene ustanove (institucijski) ili radove iste znanstvene tematike (tematski). Na taj način digitalni repozitorij povećava vidljivost i citiranost samih radova, doprinosi transparentnosti rada ustanove koja je pokrenula repozitorij te potiče i ubrzava dijeljenje informacija u znanstvenoj i akademskoj zajednici. Pohranjivanjem u digitalnom repozitoriju radovi su trajno zaštićeni od gubitka.

Trajni identifikatori (engl. *Persistent Identifiers* - PID) su dugotrajne poveznice na skup podataka, dokument, datoteku, mrežnu stranicu ili drugi objekt. Pojam se u pravilu koristi u kontekstu digitalnih objekata dostupnih putem interneta. Takav identifikator nije samo trajan već je i izvršiv, odnosno djeluje kao mrežna poveznica. Važan aspekt trajnih identifikatora su usluge i infrastrukture potrebne za njihovo održavanje, jer njihova trajnost ovisi o sustavima ili ustanovama posvećenim njihovom razrješavanju.

III. OPĆE ODREDBE

(1) Ovom Politikom otvorene znanosti (u daljnjem tekstu: Politika) uređuju se načela, ciljevi, područje primjene, obveze i odgovornosti u vezi s provedbom otvorene znanosti na Veleučilištu u Rijeci (u daljnjem tekstu: Veleučilište).

(2) Politika se donosi u skladu sa Statutom Veleučilišta u Rijeci te predstavlja interni opći akt kojim se uređuju pitanja otvorenog pristupa znanstvenim, stručnim i obrazovnim rezultatima rada zaposlenika i studenata Veleučilišta.

(3) Provedba otvorene znanosti na Veleučilištu usmjerena je na jačanje kvalitete obrazovanja, transparentnosti rada, društvene odgovornosti te povezanosti s gospodarstvom, javnim sektorom i lokalnom zajednicom.

(4) Politika se primjenjuje na sve autore na Veleučilištu u Rijeci, uključujući nastavnike, suradnike, studente svih razina studija, administrativno osoblje i druge sudionike znanstvenih, stručnih i obrazovnih aktivnosti Veleučilišta.

(5) Politika se odnosi na:

- znanstvene i stručne publikacije (radove objavljene u časopisima i zbornicima radova, poglavlja u knjigama i knjige, prezentacije i postere s izlaganja na konferencijama),
- završne i diplomske radove studenata,
- nastavne i obrazovne materijale,
- rezultate projekata financiranih javnim sredstvima,
- istraživačke podatke,
- istraživačke softvere/kôdove,
- druge oblike intelektualnog i stručnog stvaralaštva nastale u okviru djelatnosti Veleučilišta.

¹⁴ Hrvatski plan za otvorenu znanost, 2025.

IV. TEMELJNA NAČELA I CILJEVI OTVORENE ZNANOSTI

(1) Otvorena znanost podrazumijeva da je cijeli istraživački proces transparentan i otvoren za sudjelovanje, suradnju i doprinos svih zainteresiranih dionika, pri čemu se istraživački rezultati, metode, svi prikupljeni i obrađeni podaci i ostali elementi istraživačkoga procesa, kao i publikacije proizašle iz istraživanja, slobodno dijele i dostupni su pod uvjetima koji dopuštaju njihovu ponovnu upotrebu, daljnje dijeljenje, kao i ponovljivost samog istraživanja.

(2) Provedba ove Politike temelji se na načelu otvorenog pristupa kao javnog interesa, prema kojem rezultati rada financirani javnim sredstvima trebaju biti dostupni javnosti.

(3) Otvorena znanost i pristup provodi se uz puno poštivanje važećih zakonskih propisa, zaštite osobnih podataka, autorskih prava i srodnih prava, poslovnih tajni i ugovornih obveza te etičkih standarda u prikupljanju i dijeljenju podataka. Veleučilište će osigurati potrebnu edukaciju i podršku istraživačima kako bi se ovi standardi dosljedno primjenjivali.

(4) Promicanje, poticanje i primjena načela otvorene znanosti proizlaze iz potrebe globalnih, međunarodnih te europskih dobrih praksi, kao i zaključaka Europske komisije, UNESCO-a i organizacija koje financiraju i provode istraživanja, na čemu se temelji i ova Politika otvorene znanosti Veleučilišta. Pritom Europska komisija¹⁵, OECD¹⁶ i UNESCO¹⁷ navode načela otvorene znanosti koja obuhvaćaju sljedeće¹⁸:

1. Otvoreni pristup i rano dijeljenje svih rezultata znanstvenog istraživanja
 - primjenu FAIR (engl. *Findable, Accessible, Interoperable, Reusable*) načela i CARE (engl. *Collective benefit, Authority to control, Responsibility, Ethics*) načela te rano i otvoreno dijeljenje istraživačkih podataka, publikacija, obrazovnih sadržaja i drugih rezultata istraživačkog rada
2. Infrastrukturu za otvorenu znanost
 - jedinstveni ekosustav infrastruktura koji će omogućiti znanstvenoj zajednici provedbu, dijeljenje, obradu, objavu i diseminaciju rezultata istraživanja
3. Praćenje implementacije otvorene znanosti
 - razvoj sustava za praćenje uspješnosti provođenja otvorene znanosti za sva javno financirana istraživanja
4. Odgovorno vrednovanje i nužnost znanstvenog integriteta
 - sustav vrednovanja uzima u obzir aktivnosti otvorene znanosti prilikom vrednovanja znanstvenih aktivnosti i potiče čestito provođenje istraživanja
5. Otvoreno obrazovanje, kompetencije i građansku znanost
 - stvaranje i objavljivanje otvorenih obrazovnih sadržaja dostupnih širokom krugu korisnika, te suradnja s građanima i njihovo uključivanje u znanstvene procese.

¹⁵ European Commission, Open Science, URL: <https://www.consilium.europa.eu/media/56958/st10126-en22.pdf>

¹⁶ OECD, 2015. Making Open Science a Reality. OECD Science, Technology and Industry Policy Papers, No. 25, OECD Publishing, Paris, URL: <http://dx.doi.org/10.1787/5f963zs1-en>

¹⁷ UNESCO, 2021. UNESCO Recommendation on Open Science, URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949>

¹⁸ Hrvatski plan za otvorenu znanost, 2025.

URL: <https://mzom.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Znanost/Otvorena-znanost/Hrvatski-plan-za-otvorenu-znanost-svibanj-2025-MZOM.pdf>

(5) FAIR načela istraživačkih podataka¹⁹:

1. Dostupnost (engl. *Findable*): podatke treba biti moguće lako pronaći uz pomoć standardiziranih metapodataka.
2. Pristupačnost (engl. *Accessible*): podaci trebaju biti dostupni svima bez financijskih, tehničkih i pravnih prepreka.
3. Interoperabilnost (engl. *Interoperable*): podaci moraju biti u standardnim i preporučenim formatima za dugotrajno čuvanje koji omogućuju kombiniranje i ponovnu uporabu.
4. Ponovljivost (engl. *Reusable*): podaci trebaju biti dobro dokumentirani i pripremljeni za ponovno korištenje.

(6) CARE načela istraživačkih podataka²⁰:

1. Dobrobit (engl. *collective benefit*): podaci moraju omogućiti kolektivnu korist za postizanje uključivog razvoja i inovacija, poboljšanje upravljanja i angažmana građana te ostvarenje pravičnih rezultata.
2. Ovlast za upravljanje (engl. *authority to control*): priznanje prava autohtonih zajednica da upravljaju autohtonim podacima.
3. Odgovornost (engl. *responsibility*): odgovornost za izgradnju odnosa s autohtonim zajednicama od kojih podaci potječu temeljenog na poštovanju, uzajamnosti, povjerenju i međusobnom razumijevanju, odgovornost za iskazivanje na koji način autohtoni podaci pridonose kolektivnoj koristi te odgovornost da se korištenje tih podataka čuva dostojanstvo autohtonih zajednica
4. Etika (engl. *ethics*): prava i dobrobit autohtonih naroda trebaju biti primarna briga u svim fazama i kroz cijeli podatkovni ekosustav; podaci se prikupljaju i koriste na načine koji su usklađeni s autohtonim etičkim okvirima i pravima, a procjena etičkih koristi i šteta te moguće buduće uporabe treba se provoditi iz perspektive autohtonih zajednica na koje se podaci odnose, pri čemu predstavnici relevantnih autohtonih zajednica trebaju biti uključeni u etičke procese

(7) UNESCO načela otvorene znanosti²¹:

1. Transparentnost, nadzor, kritika i ponovljivost - otvorenom se znanosti nastoji ojačati konzistentnost znanstvenih rezultata, poboljšati pozitivan utjecaj znanosti na društvo te povećati sposobnost društva da rješava složene međusobno povezane probleme.
2. Jednakost - svi znanstvenici i oni koji se zanimaju za znanost trebaju imati jednaku priliku za pristup, doprinos i korist od znanosti, bez obzira na podrijetlo ili okolnosti.
3. Odgovornost i poštovanje - potrebno je i nužno poticati odgovornost i svijest o javnoj odgovornosti, mogućim sukobima interesa, akademskoj čestitosti i mogućim društvenim ili ekološkim posljedicama istraživačkih aktivnosti.
4. Fleksibilnost - podrazumijeva da se da ne postoji univerzalan način za prakticiranje otvorene znanosti, te da valja poticati različite puteve njezina prakticiranja uz pridržavanje istih temeljnih vrijednosti.
5. Suradnja, sudjelovanje i uključivanje - znanstvena suradnja nadilazi granice zemljopisa, jezika i resursa te uključuje znanje marginaliziranih zajednica za rješavanje problema od društvene važnosti.
6. Održivost - potiče se otvorena znanost koja primjerenim planiranjem osigurava učinkovitu i utjecajnu izgradnju dugoročnih praksi, usluga, infrastrukture i modela

¹⁹ https://training.ni4os.eu/pluginfile.php/3637/mod_resource/content/0/HR-NI4OS%20-%20FAIR.pdf

²⁰ <https://www.gida-global.org/care>

²¹ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949>

financiranja kako bi se osiguralo sudjelovanje znanstvenika iz manje privilegiranih zemalja ili institucija.

(8) Politika otvorene znanosti Veleučilišta u Rijeci pridonosi ostvarivanju sljedećih ciljeva Hrvatskog plana za otvorenu znanost:

1. Povećati dostupnost istraživačkih rezultata otvorenim pristupom znanstvenim publikacijama i drugim rezultatima znanstvenog rada te dijeljenjem istraživačkih podataka.
2. Povećati korištenje i vidljivost rezultata javno financiranih istraživanja.
3. Primjenjivati načela otvorene znanosti i otvorenog obrazovanja u radu istraživača i ustanova.
4. Uključiti otvorenu znanost kao kriterij u vrednovanju istraživača, istraživačkih projekata i institucija.
5. Omogućiti povezivanje i suradnju znanstvene zajednice i šire javnosti.
6. Poticati stvaranje otvorenih obrazovnih sadržaja.

(9) Pritom se, u navedenom kontekstu, Veleučilište u Rijeci posebno zalaže za:

- **otvoreni pristup publikacijama** – osiguravajući da su znanstveni radovi i podaci dostupni svim zainteresiranim dionicima,
- **otvorenu suradnju** – kroz unaprijeđenje povezivanja i lakše suradnje među znanstvenicima, institucijama i širom javnosti,
- **otvorenu edukaciju** – razvoj i dijeljenje otvorenih obrazovnih resursa (OER) koji povećavaju dostupnost znanja,
- **otvorenu infrastrukturu** – korištenje digitalnih alata i repozitorija koji omogućuju slobodan pristup i razmjenu znanstvenih rezultata,
- **otvorene istraživačke podatke** – povećavajući dostupnost istraživačkih rezultata te poticanje transparentnog dijeljenja metodologija i rezultata istraživanja u skladu s FAIR načelima i CARE načelima,
- **otvoreno recenziranje** – poticanje transparentnih, uključivih i kvalitetnih procesa recenzije,
- **razvoj društva znanja** - kroz promicanje građanske znanosti kao osnovnog resursa za borbu s globalnim izazovima.

V. ODGOVORNOSTI I DUŽNOSTI VEZANO UZ PRIMJENU OTVORENE ZNANOSTI NA VELEUČILIŠTU U RIJECI

(1) Uvažavajući gore navedene ciljeve i načela, Veleučilište u Rijeci snažno je usmjereno na sljedeće:

1. promoviranje i osnaživanje primjene načela otvorene znanosti kroz edukaciju, osposobljavanje i podizanje svijesti o važnosti otvorene znanosti i značaju otvorenih znanstvenih informacija i istraživačkih podataka usmjerenih na sve dionike akademske zajednice. Razvoj vještina za rad u otvorenom pristupu i upravljanje istraživačkim

podacima sastavni je dio programa profesionalnog osposobljavanja i razvoja karijera koje se nude zaposlenicima Veleučilišta u Rijeci.

2. S ciljem razvoja otvorene znanosti Veleučilište u Rijeci podržava i osigurava infrastrukturu u okviru nacionalne e-infrastrukture Sveučilišnog računskoga centra (SRCE), koja obuhvaća Digitalni akademski arhivi i repozitoriji (Dabar)²², Portal hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa (Hrčak)²³ i Informacijski sustav znanosti RH (CroRIS)²⁴. CroRIS omogućava vidljivost, transparentnost i javnu dostupnost informacija o znanosti u Hrvatskoj. Dabar u digitalnom obliku okuplja, trajno pohranjuje i omogućuje otvoreni pristup znanstveno-istraživačkoj, intelektualnoj i kreativnoj produkciji nastaloj radom ustanove, odnosno njenih djelatnika i studenata, pružajući napredne mogućnosti za pretraživanje i navigaciju, a u skladu s međunarodnim standardima te FAIR načelima. Pohranom u repozitorij u sustavu Dabar, podacima se dodjeljuju trajni digitalni identifikator. Veleučilište osigurava obaveznu dodjelu trajnog identifikatora URN:NBN za sve objekte pohranjene u institucijskom repozitoriju u sustavu Dabar.
3. Veleučilište u Rijeci potiče pohranu u institucijski repozitorij²⁵, ili neki drugi repozitorij usklađen s FAIR načelima, ocjenskih radova, radova objavljenih u časopisu ili zborniku, poglavlja u knjigama i knjiga, skupova podataka, obrazovnih materijala, istraživačkih softvera/kôdova i ostale građe i dokumentacije koja nastaje kao rezultat znanstvenog, nastavnog i kreativnog rada na Veleučilištu u Rijeci. Pritom Knjižnica Veleučilišta pomaže autorima u aktivnostima pohrane objavljenih publikacija u institucijski repozitorij.
4. Sve publikacije i istraživački podaci nastali iz znanstvenih aktivnosti financiranih javnim sredstvima trebaju biti dostupni u otvorenom pristupu, osim u iznimnim slučajevima kada je nužna zaštita osobnih podataka, intelektualnog vlasništva, nacionalne sigurnosti i sličnih osjetljivih aspekata.
5. Potiče se pohranjivanje navedenih materijala čim je prije moguće i u otvorenom pristupu koliko je to moguće. Ograničenja pristupa, ako su potrebna, moraju biti razmjerna i opravdana sukladno načelu Europske komisije o otvorenoj znanosti „*otvoreno koliko je to moguće, zatvoreno koliko je to potrebno*“. Otvorenost podataka može se ostvariti kroz zeleni, zlatni i dijamantni otvoreni pristup.
6. Veleučilište podržava i potiče zaštitu intelektualnog vlasništva.
7. Poštujući načelo otvorenosti, autore se potiče da, kad je god to moguće, materijale pohrane u otvorenom pristupu koristeći *Creative Commons* (CC) licencije, pritom odabirući što manje restriktivnu licenciju, kako bi se omogućilo ponovno korištenje materijala.
8. Veleučilište potiče autore na zadržavanje autorskih prava nad svojim autorskim djelima i ustupanje izdavačima samo prava potrebnih za objavljivanje. Preporučuje se dostupnost radova u otvorenom pristupu uz korištenje CC BY licencije.
9. U skladu s politikama nakladnika i načinu objave publikacija, u repozitorij se pohranjuje cjeloviti tekst objavljene ili prihvaćene verzije publikacije.
10. U slučaju da iz opravdanih razloga neki materijali ne mogu biti javno dostupni, objavljuju se u otvorenom pristupu nakon isteka razdoblja za embargo ako on postoji, a u slučaju trajnog zatvorenog pristupa otvoreno su dostupni metapodaci.
11. Potiče se objavu rezultata znanstvenih istraživanja u publikacijama u kojima su svi radovi dostupni u otvorenom pristupu bez naplate troškova objavljivanja (tzv. "dijamantni otvoreni pristup").
12. Časopis Zbornik Veleučilišta u Rijeci – *Journal of the Polytechnic of Rijeka* objavljivat će se u otvorenom pristupu, koristeći *Creative Commons* (CC) licenciju CC BY-NC, na

²² <https://dabar.srce.hr/>

²³ <https://hrcak.srce.hr/>

²⁴ <https://50.srce.hr/croris.html>; <https://www.croris.hr/>

²⁵ <https://repozitorij.veleri.hr/>

- mrežnim stranicama časopisa te na Portalu hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa – Hrčak, čime se jamči dugotrajna pohrana publikacija i pristup arhivi radova.
13. Veleučilište osigurava obavezu dodjelu jedinstvenog i trajnog digitalnog identifikatora DOI za radove objavljene u časopisu koji izdaje Veleučilište u Rijeci.
 14. Potiče se nastavnike na redovito ažuriranje CroRIS profila i upis bibliografskih podataka svih svojih radova u otvoreni sustav CroRIS, najkasnije u trenutku objave samih radova.
 15. Dionici znanstvene, stručne i nastavne djelatnosti Veleučilišta u Rijeci dužni su navoditi pripadnost (afiliaciju) Veleučilištu u Rijeci.
 16. Dostupnost softvera ključna je za mogućnost ponavljanja znanstvenog istraživanja te se preporuča korištenje softvera otvorenog kôda i njegovo pohranjivanje u repozitoriju Veleučilišta. Korištenje takvog softvera treba navesti u radu na način kao što se navode i drugi istraživački rezultati, poput publikacija i podataka, a autori ih trebaju uvrstiti u popis referenci u radu u kojem se softver koristi. Autori imaju obvezu evidentirati istraživački softver i programski kôd u Informacijskom sustavu znanosti Republike Hrvatske (CroRIS).
 17. Veleučilište se obvezuje potraživati vlastoručno potpisanu izjavu studenta o suglasnosti s javnom objavom ocjenskog rada u digitalnom repozitoriju ustanove i korištenje digitalne inačice u skladu s općeprihvaćenim standardima i pravilima otvorene znanosti koji osiguravaju studentima zadržavanje autorskih prava i prava na objavljivanje bez ograničenja. Preporučuje se korištenje *Creative Commons* (CC) licencije CC BY.
 18. Praćenje provedbe Politike otvorene znanosti, odnosno vrednovanje primjene načela otvorene znanosti provodit će se praćenjem pokazatelja otvorenosti i izvještavanjem u okviru razmatranja unaprjeđenja sustava osiguranja kvalitete te će se poduzimati mjere za poboljšanje otvorenosti u skladu s dostupnim mogućnostima, a po potrebi će se Politika revidirati u skladu s promjenama u zakonodavstvu, praksama i tehnološkom napretku.
 19. Veleučilište u Rijeci potiče i ostale oblike otvorene znanosti, posebno aktivno uključivanje javnosti i građana u istraživački proces (podržavanje praksi građanske znanosti), planiranje, izgradnju i upotrebu zajedničkih otvorenih istraživačkih infrastruktura, otvorene recenzijske postupke te potiče na uključivanje u proces razvoja novih sustava vrednovanja i prosudbe istraživačkih timova i istraživača koji bi uvažili doprinose i načela otvorene znanosti.

(2) Razmjenom informacija na otvoren i suradnički način potiče se otvoren pristup publikacijama, istraživačkim podacima, otvorenu znanstvenu infrastrukturu, kao i otvoreno obrazovanje, odnosno otvoren pristup uključuje:

- publikacije
- istraživačke podatke
- istraživački softver
- otvorene obrazovne sadržaje.

(3) Otvorene prakse provode se na način koji osigurava visoku razinu kvalitete rada, akademske čestitosti, etičnosti i profesionalne odgovornosti.

(4) Otvorenost ne smije umanjiti kvalitetu nastavnog, stručnog ili znanstvenog rada.

VI. OTVOREN PRISTUP PUBLIKACIJAMA

(1) Veleučilište potiče otvoreni pristup znanstvenim i stručnim publikacijama svojih zaposlenika i suradnika.

(2) Publikacije uključuju znanstvene i stručne radove te publikacije obuhvaćene važećim Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti Veleučilišta u Rijeci, odnosno monografije, zbornik radova, udžbenike, ocjenske radove, periodična izdanja i drugo.

(3) Obvezno se u otvorenom pristupu pohranjuju:

- završni i diplomski radovi studenata,
- publikacije nastale u okviru projekata financiranih javnim sredstvima, kada je to pravno moguće.

(4) Radovi se pohranjuju u institucijski repozitorij Veleučilišta ili u nacionalni sustav digitalnih repozitorija.

(5) Autori zadržavaju svoja autorska prava.

(6) Preporučuje se korištenje otvorenih licenci (Creative Commons), u skladu s važećim propisima.

(7) Sve istraživače Veleučilišta potiče se da u institucijski repozitorij pohrane i u njemu objave digitalnu inačicu cjelovitog teksta rada (objavljeni članak, konačni recenzirani rukopis), istodobno ili neposredno nakon objavljivanja (tzv. „zeleni otvoreni pristup“). Tako se cjeloviti tekst publikacija može odmah učini javno dostupnim pod standardnom otvorenom licencijom, pri čemu su istraživači odgovorni za pravovremeno pohranjivanje svojih publikacija u institucijski repozitorij.

(8) U slučaju objavljivanja u časopisima s otvorenim pristupom (tzv. „zlatni otvoreni pristup“) primjenjuje se gore navedeni postupak kao i kod tzv. „zelenog otvorenog pristupa“.

(9) Posebno se potiče objava u publikacijama u kojima su svi radovi dostupni u otvorenom pristupu bez naplate troškova objavljivanja (tzv. „dijamantni otvoreni pristup“).

(10) S ciljem povećanja vidljivosti, u slučaju „zatvorenih“ publikacija preporuča se, pak, da se metapodaci vezani uz publikaciju učine otvoreno dostupnima pohranom u institucijski repozitorij. Metapodaci se pritom licenciraju pod CC0 licencijom.

(11) U područjima znanosti gdje je to uobičajeno, preporuča se i korištenje oblika otvorene objave konačnog koncepta znanstvenoga rada (tzv. *preprint*).

(12) Svi ocjenski radovi obranjeni na Veleučilištu u Rijeci u kojima se prikazuju rezultati ili postupci istraživanja koji su u potpunosti ili djelomično financirani javnim sredstvima, moraju se pohraniti i objaviti u otvorenom pristupu u institucijskom repozitoriju u skladu s hrvatskim Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima i Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti. Pritom Veleučilište ima obavezu da u ugovor o studiranju na svojim

stručnim studijima uključiti potpisanu izjavu studenta o javnoj objavi završnog i/ili diplomskog rada te izjavu o dozvoli mrežnog objavljivanja putem institucijskih repozitorija i korištenja digitalne inačice navedenih radova sukladno općepriznatim međunarodnim standardima (preporuka CC BY licencije) i pravilima o otvorenom pristupu znanosti koji osiguravaju za studente zadržavanje autorskih prava i prava na objavljivanje bez ograničenja.

(13) Ako je moguće, uz publikacije i ocjenke radove u repozitorij je, u skladu s FAIR načelima, preporučljivo je pohraniti i objaviti i sve pripadajuće istraživačke podatke te softver i / ili softverski kôd koji je nužan za eventualno ponavljanje provedene analize.

VII. ISTRAŽIVAČKI I STRUČNI PODACI

(1) Veleučilište potiče odgovorno upravljanje istraživačkim i stručnim podacima.

(2) Otvoreni pristup podacima primjenjuje se kada to ne ugrožava zaštitu osobnih podataka, poslovne interese ili ugovorne obveze.

(3) Prilikom prijave projekata te za sve druge istraživačke aktivnosti snažno se preporučuje izrada plana upravljanja istraživačkim podacima (engl. *Research Data Management Plan – RDMP*)²⁶. Plan obuhvaća prikupljanje, organiziranje i strukturiranje, dokumentiranje, zaštitu, kratkoročnu i dugoročnu pohranu te diseminaciju istraživačkih podataka.

(4) Preporuča se i digitalno povezivanje istraživačkih podataka s pripadajućim publikacijama.

(5) Istraživačke podatke nastale na temelju istraživanja koja su djelomično ili u potpunosti financirana javnim sredstvima preporuča se pohraniti u institucijski repozitorij po načelu „otvoreni koliko god je moguće, zatvoreni samo koliko je to neophodno“, u skladu s FAIR načelima, poželjno pod otvorenom licencijom koja dopušta dijeljenje, odnosno slobodnu upotrebu podataka (npr. CC BY ili CC0).

(6) Ako istraživački podaci ne mogu biti otvoreni zbog pravnih razloga, privatnosti ili drugih razloga (npr. informacije koje se odnose na nacionalnu sigurnost, osjetljivi ili osobni podaci, etička pitanja), to treba navesti u Planu upravljanja istraživačkim podacima. U svim slučajevima se preporuča da se dostupnima učine metapodaci koji osiguravaju da se istraživački podaci mogu pronaći.

VIII. ISTRAŽIVAČKI SOFTVER I ISTRAŽIVAČKI KÔD

(1) Veleučilište potiče pohranu i objavu izvornih programskih kôdova nastalih na temelju istraživanja u javno dostupne repozitorije, poželjno pod otvorenom licencijom (npr. CC BY ili

²⁶ Dokument koji opisuje načine upravljanja podacima tijekom i nakon završetka istraživačkog projekta, a obuhvaća proces organizacije, planiranja procesa istraživanja, prikupljanja, obrade, pohrane i distribucije podataka.

CC0). Preporuča se pohranjivanje softvera i softverskog kôda nastalih na temelju istraživanja koja su djelomično ili u potpunosti financirana javnim sredstvima u institucijski repozitorij po načelu „otvoreni koliko god je moguće, zatvoreni samo koliko je neophodno.“

(2) Autorima se preporuča objava potpune, ažurne i ispravne dokumentacije kôda kao nužan preduvjet usklađenosti s FAIR načelima namijenjenih programskom kôdu.

IX. OTVORENI OBRAZOVNI SADRŽAJI

(1) Otvoreno obrazovanje izravno doprinosi ostvarenju obrazovne misije Veleučilišta.

(2) Otvoreni obrazovni sadržaji uključuju različite sadržaje za učenje, poučavanje i istraživanje koji se mogu u cijelosti koristiti, dijeliti i prerađivati u mrežnoj okolini bez pravnih, tehničkih i financijskih zapreka.

(3) Veleučilište potiče izradu, korištenje i dijeljenje otvorenih obrazovnih sadržaja, uključujući:

- nastavne skripte i priručnike,
- digitalne nastavne materijale,
- obrazovne sadržaje za cjeloživotno učenje.

(4) Potiče se pohranjivanje obrazovnih sadržaja se u otvoren institucijski repozitorij.

(5) Potiče se objavljivanje otvorenih obrazovnih sadržaja pod otvorenim licencijama koje omogućuju njihovu prilagodbu i ponovnu uporabu. Preporučuje se korištenje CC BY licencije što osigurava zadržavanje autorskih prava i prava na objavu bez ograničenja.

(6) Razvoj otvorenog obrazovanja provodi se u suradnji s gospodarstvom, javnim sektorom i lokalnom zajednicom.

X. ULOGE I ODGOVORNOSTI

(1) Upravno vijeće i dekan Veleučilišta osiguravaju stratešku i organizacijsku podršku provedbi ove Politike.

(2) Nastavnici i suradnici odgovorni su za pohranu i licenciranje svojih radova te za primjenu otvorenih obrazovnih praksi u nastavi.

(3) Knjižnica i stručne službe Veleučilišta pružaju stručnu i savjetodavnu podršku u provedbi ove Politike.

(4) Radi dugoročnog očuvanja znanstvene baštine te veće dostupnosti elektroničkih publikacija, svi dionici znanstvene, nastavne i stručne djelatnosti na Veleučilištu potiču se da u institucijski repozitorij pohrane sve publikacije izdane u vlastitoj nakladi i otvore im pristup,

uključujući publikacije objavljene prije datuma stupanja na snagu Politike otvorene znanosti Veleučilišta u Rijeci. Svi istraživači i drugi relevantni dionici se potiču i da u institucijski repozitorij pohrane što veći broj drugih publiciranih radova čiji su autori te im, ako je to u skladu s autorskim pravom i srodnim pravima na tome radu, u potpunosti otvore pristup.

XI. POVEZANOST SA STRATEGIJOM RAZVOJA VELEUČILIŠTA U RIJECI

Provedba politike otvorene znanosti doprinosi ostvarivanju strateških ciljeva Veleučilišta kroz povećanje dostupnosti znanja, jačanje suradnje s dionicima te unapređenje institucionalne vidljivosti, osobito u području:

- unapređenja kvalitete obrazovanja,
- digitalne transformacije i inovativnih nastavnih metoda,
- jačanja stručnog i primijenjenog istraživačkog rada,
- društvene odgovornosti i angažmana zajednice.

XII. PRAĆENJE PROVEDBE

(1) Provedba ove Politike prati se putem internih izvješća i analize dostupnosti sadržaja u repozitoriju Veleučilišta.

(2) Politika se preispituje i po potrebi revidira kako bi se uskladila s promjenama u relevantnom zakonodavstvu te nacionalnim i međunarodnim (posebno EU) politikama.

XIII. ZAVRŠNE ODREDBE

(1) Ova Politika stupa na snagu danom donošenja.

(2) Politika se objavljuje na mrežnim stranicama Veleučilišta.

KLASA:003-05/25-01/13
URBROJ: 2170-57-01-25-2/DPK

Dekan:

mr. sc. Marino Golob, v. pred.

IZVORI

Hrvatski plan za otvorenu znanost, 2025., dostupno na:

<https://mzom.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Znanost/Otvorena-znanost/Hrvatski-plan-za-otvorenu-znanost-svibanj-2025-MZOM.pdf>

Deklaracija o otvorenom pristupu, 2012., dostupno na:

https://50.srce.hr/assets/images/hrvatska_deklaracija_o_otvorenom_pristupu.pdf

Council of the European Union. Council conclusions on "Research assessment and implementation of Open Science", 2022., dostupno na: <https://www.consilium.europa.eu/media/56958/st10126-en22.pdf>

European Commission. Open Science, The EU's Open Science Policy, Brussels, dostupno na:

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/open-science_en

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, dostupno na:

<https://hrvatska2030.hr/wp-content/uploads/2021/02/Nacionalna-razvojna-strategija-RH-do-2030.-godine.pdf>

Politika otvorene znanosti Sveučilišta u Rijeci, 2025., dostupno na: https://uniri.hr/wp-content/uploads/2025/02/Politika-otvorene-znanosti_UNIRI_revizija-2025.pdf

OECD, 2015. Making Open Science a Reality. OECD Science, Technology and Industry Policy Papers, No. 25, OECD Publishing, Paris, dostupno na: <http://dx.doi.org/10.1787/5jrs2f963zs1-en>

UNESCO, 2021. UNESCO Recommendation on Open Science, dostupno na:

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949>

UNESCO, 2023. UNESCO Recommendation on Open Science, dostupno na:

<https://www.unesco.org/en/open-science/about>

Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, 2022., dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_10_119_1834.html

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama, 2022., dostupno na:

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_06_69_1025.html

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, 2021., dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_111_1941.html

Celjak, D. et al.: Istraživački podaci - što s njima? : priručnik o upravljanju istraživačkim podacima, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišni računski centar, Zagreb, 2020., dostupno na:

<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:102:810090>